

KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN

Juryrapport

KHMW Scriptieprijsen Responsible Internet 2024

Het internet is al lang niet meer louter een instrument dat onderzoekers inzetten om informatie uit te wisselen. Het is een fundamenteel onderdeel geworden van de manier waarop we ons persoonlijk leven, maar zeker ook het maatschappelijk leven vorm geven. Dat het internet, en de data-gedreven ecosfeer die het mogelijk maakt, op een verantwoorde wijze dient te worden ontwikkeld en ingezet, spreekt dan ook voor zich. Maar wat een “verantwoordelijk internet” precies inhoudt, is minder eenvoudig vast te stellen. Het is immers geen eenduidig fenomeen. Het internet is een technische infrastructuur die veilig en betrouwbaar dient te zijn, maar het is ook een ruimte waar mensen en bedrijven allerlei activiteiten ontplooiën en waar overheden trachten die activiteiten te reguleren. Het is een complex socio-technisch systeem met verschillende actoren die allen op hun eigen manier verantwoordelijkheid moeten nemen voor dat internet. Een verantwoord internet is in ieder geval een internet dat veilig en voor iedereen toegankelijk is, met respect voor mensenrechten en publieke waarden. De KHMW Scriptieprijsen Responsible Internet hebben tot doel onderzoek van (voormalige) masterstudenten dat op wetenschappelijke, innovatieve en heldere wijze aan deze thematiek bijdraagt, in het zonnetje te zetten middels een eerste prijs (ter waarde van €3000) en tweede prijs (ter waarde van €1000).

Voordat ik de winnaars bekendmaak, wil ik graag de sponsors bedanken: het SIDN fonds, Freedom Internet en Mijndomein, voor het mogelijk maken van deze prijzen. Het SIDN fonds ondersteunt projecten die bijdragen aan een sterker en veiliger internet, vaardige internetgebruikers en waardevolle maatschappelijke initiatieven. Het fonds is opgezet door de stichting die verantwoordelijk is voor de domeinnaamregistraties in Nederland.

Tweede prijs: Kimberley Frings MSc, Radboud Universiteit *An Analysis of Third-Party Tracking on Online EU Pharmacies*

De jury heeft besloten de tweede prijs van €1000 toe te kennen aan Kimberley Frings voor haar scriptie *An Analysis of Third-Party Tracking on Online EU Pharmacies*. Kimberley heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar meer dan vijftig online apotheken, in verschillende Europese landen. De bestellingen die mensen daar doen, gaan vanzelfsprekend over hun gezondheid en vallen daarmee in de categorie van “gevoelige” persoonsgegevens, die bijzondere bescherming genieten onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het onderzoek richtte zich op het gebruik van persoonsgegevens, via de website, met name via cookies, die standaard gedeeld blijken te worden met derde partijen zoals Google, Facebook en Microsoft, typisch zonder de benodigde toestemming. Waar mensen naar zoeken en welke middelen ze bestellen, geeft namelijk veel informatie over hun toestand. Die gegevens kunnen invloed hebben op welke hypotheek of verzekering ze vervolgens kunnen krijgen. Kimberley heeft technisch vernieuwend ICT-onderzoek gecombineerd met het relevante juridische kader. Ze heeft zogenaamde HAR-files verzameld bij ieder bezoek aan een website van een apotheker en die in detail geanalyseerd. Ze heeft dit gedaan terwijl ze

KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN

ingelogd was bij Google, Facebook, Microsoft of TikTok, waarbij ze vervolgens daar advertenties zag verschijnen over de onderwerpen die ze daarvoor bij een online apotheek aangeklikt had. Deze scriptie is een waardevolle empirische studie die zaken naar boven haalt die voor de meeste mensen verborgen blijven, maar die zeer relevant zijn voor beleidsmakers en wetshandhavers, en voor alle anderen onder ons die hechten aan privacy en die willen weten of ICT-partijen zich aan de wet houden – nauwelijks dus.

Eerste prijs: Mr. Mirjam Ruiter, Rijksuniversiteit Groningen

Een onderzoek naar de regulering van video-uploaders

De eerste prijs, van €3000, gaat naar Mirjam Ruiter, voor haar scriptie *Een onderzoek naar de regulering van video-uploaders*. De scriptie bespreekt de regels waaraan influencers zich moeten houden bij het maken van reclame op platforms zoals Instagram, TikTok en YouTube. Deze regels zijn van belang omdat kijkers, vaak jonge kinderen, niet altijd doorhebben wanneer een influencer betaald wordt om een product te promoten. In Nederland zijn er onlangs strengere regels ingevoerd, maar veel influencers opereren buiten Nederland en vallen daardoor niet onder deze regelgeving. Welke regels gelden voor hen, hoe verschillen die van de Nederlandse wetgeving, en hoe zorgen we ervoor dat influencers overal daadwerkelijk deze regels naleven?

De jury is lovend over Mirjams toegankelijke schrijfstijl, overtuigende argumentatie, overzichtelijke structuur en de heldere aanbevelingen die ze geeft. Vooral dat laatste is iets wat de jury enorm waardeert en heel passend vindt bij de geest van deze scriptieprijsen. Om u aan te moedigen deze zeer leesbare thesis vooral zelf te gaan doorpluizen, geef ik graag alvast een inkijkje: Mirjam identificeert een significant probleem, namelijk de aanwezigheid van aanzienlijke verschillen in de aanvullende regels tussen lidstaten als het gaat om reclamevermeldingen. Dit verschil in regels zorgt voor verwarring in plaats van transparantie. Mirjam adviseert dan ook dat het nodig is deze regels te harmoniseren. Met haar analyse loopt Mirjam vooruit op de maatschappelijke ontwikkelingen en toont zich daarmee een dapper, creatief en zelfstandig wetenschapper. De hoofdprijs van de KHMW Scriptieprijsen Responsible Internet 2024 waardig!

Prof. dr. B.P.F. (Bart) Jacobs, hoogleraar beveiliging en correctheid van programmatuur Radboud Universiteit

Prof. dr. E.L.O (Esther) Keymolen, hoogleraar regulering van digitale technologie Tilburg University

Prof. dr. C.H. (Claes) de Vreese, universiteitshoogleraar Artificial Intelligence and Society Universiteit van Amsterdam, hoogleraar politieke communicatie Universiteit van Amsterdam

De juryvergadering vond plaats via Zoom op 18 oktober 2024 onder leiding van KHMW maatschappelijk lid drs. M. (Marieke) van Schaik. Tevens was aanwezig prof. dr. W.B. (Wim) Drees, bestuurslid en wetenschappelijk secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW.